

HRVATSKI SABOR

KLASA: 552-01/25-01/2

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 17. prosinca 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o dopuni Obiteljskog zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 15. prosinca 2025. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio sve zastupnike Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 244

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

Zagreb, 15. prosinca 2025.

KLASA:
URBROJ:

Hs**NP*552-01/25-01/2*6532-2-25-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primljeno:	16-12-2025		
Klasifikacijska oznaka:	552-01/25-01/2	Ogled	65
Uredbeni broj:	6532-2-25-1	Prih.	Vrijednost
		1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

Temeljem članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine", br. 81/13., 113/116., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20.i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog Zakona o dopuni Obiteljskog zakona.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a, koji će u ime Kluba sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, određeni su svi zastupnici Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA SDP-a

Siniša Hajdaš Dončić

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a U HRVATSKOM SABORU

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

Zagreb, prosinac 2025.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 — Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U posljednjih nekoliko godina u Republici Hrvatskoj bilježi se zabrinjavajući i stalan porast slučajeva nasilja među djecom i mladima, osobito među djecom osnovnoškolske dobi. Prema Izvješću o radu Ministarstva unutarnjih poslova za 2024. godinu, zabilježeno je više od 2 944 kaznenih djela čiji su počinitelji maloljetnici, što predstavlja porast od 19,4 % u odnosu na 2023. godinu. Među tim slučajevima sve su učestaliji oblici nasilničkog ponašanja, prijetnji, tjelesnih ozljeda te grupnog i digitalnog nasilja. Istodobno raste i broj prijava u kojima su počinitelji djeca mlađa od 14 godina, koja prema zakonodavstvu nisu kazneno odgovorna, pri čemu odgovornost prelazi na roditelje, skrbnike i nadležne institucije. Međutim, postojeći mehanizmi ne omogućuju brzu ni učinkovitu reakciju sustava, što povećava nesigurnost u školama i lokalnim zajednicama te narušava povjerenje građana u institucije koje bi trebale štiti djecu.

Prema podacima iz izvješća Pravobraniteljice za djecu za 2024. godinu, vršnjačko nasilje nalazi se među tri najčešća razloga pritužbi roditelja i škola. U razdoblju od 2020. do 2024. bilježi se kontinuirani rast slučajeva nasilja, osobito onih s elementima grupnog i digitalnog nasilja, a prema podacima Eurostata Hrvatska bilježi višu stopu maloljetničkih prekršaja s elementima nasilja od prosjeka Europske unije 17 %. Ovakvi trendovi suprotni su ciljevima Nacionalnog plana za prava djece i Strategije socijalne politike Republike Hrvatske te obvezama Republike Hrvatske prema Konvenciji o pravima djeteta i relevantnim preporukama Vijeća Europe o prevenciji nasilja nad djecom.

Stanje dodatno otežavaju zakonske praznine u postojećim propisima, zbog kojih dolazi do odgađanja reakcija i prebacivanja odgovornosti između institucija. Mehanizmi brze zaštite žrtava i praćenja počinitelja nisu dovoljno razvijeni, a roditelji djeteta počinitelja često ne snose nikakve posljedice zbog nesuradnje sa sustavom. Uzroci maloljetničkog nasilja višeslojni su i povezani s obiteljskim, socijalnim i psihološkim okolnostima, uključujući nefunkcionalne obiteljske odnose, zanemarivanje, siromaštvo, izloženost nasilju u obitelji, probleme mentalnog zdravlja te snažan utjecaj digitalnog okruženja, osobito društvenih mreža i internetskih izazova koji potiču nasilno ponašanje. Slučajevi koji su se dogodili u zagrebačkoj Dubravi, Jelkovcu, Splitu i drugim sredinama pokazuju da institucije često reagiraju tek formalno i s velikim vremenskim odmakom.

Takva praksa potvrđuje da sustav u velikoj mjeri funkcionira reaktivno umjesto preventivno te da je spora i neusklađena reakcija institucija jedna od ključnih slabosti. Sustav nema precizno propisane rokove, niti postoji obvezna procjena rizika i izrada žurnog plana zaštite. Nizak broj stručnih suradnika u školama, česta odsutnost psihologa te neujednačeno postupanje centara za socijalnu skrb dodatno otežavaju pristup sigurnom i dosljednom upravljanju slučajevima nasilja. Uz to, škole nemaju mehanizme privremene suspenzije učenika počinitelja, što dovodi

do situacija u kojima se počinitelj vraća u razred dok žrtva izostaje ili čak mijenja školu. Sve navedeno pokazuje da trenutačno zakonodavno rješenje ne daje odgovarajuće alate za pravovremenu i učinkovitu zaštitu djece.

Zbog svih identificiranih problema nužna je cjelovita reforma zakonodavnog okvira, uključujući uvođenje jasnih rokova za postupanje nadležnih tijela, definiranje odgovornosti roditelja koji odbijaju suradnju, omogućavanje žurnih mjera zaštite žrtvama, unapređenje međuresorske suradnje te precizno određivanje tretmanskih programa usmjerenih na sprečavanje ponavljanja nasilja. Predložene izmjene imaju za cilj ojačati sustav i uspostaviti brže, učinkovitije i koordiniranije postupanje institucija, a sve radi osiguravanja zaštite djece, jačanja odgovornosti roditelja i smanjivanja rizika od ponavljanja nasilja.

Izmjenama zakona potrebno je jasno urediti situacije u kojima djeca mlađa od četrnaest godina počine nasilje, jer u praksi ne postoji automatizam niti propisani rokovi prema kojima bi Hrvatski zavod za socijalni rad bio obavezan odmah nametnuti savjetovanje, roditeljsku edukaciju i pojačan nadzor nad roditeljima. Potrebno je precizno normirati i posljedice roditeljske nesuradnje, koje su u sadašnjem sustavu nejasne i neujednačeno se primjenjuju, uključujući primjenu novčanih kazni i mogućnost ograničenja roditeljske skrbi na prijedlog nadležnog Zavoda, a kako bi se stvorio dosljedan mehanizam odgovornosti. Donošenjem Zakona postići će se pretvaranje sadašnjih općih nadležnosti Hrvatskog zavoda za socijalni rad u konkretne operativne obveze koje uključuju strogo propisane rokove postupanja u slučajevima vršnjačkog nasilja. Time će se osigurati da reakcija sustava ne ovisi o dobroj volji ili kapacitetima pojedinog centra, nego o zakonski propisanim standardima i rokovima.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna. Sredstva potrebna za izvršavanje ovog Zakona osigurat će se unutar već planiranih proračunskih okvira.

PRIJEDLOG ZAKONA
O DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

Članak 1.

Iza članka 145. dodaje se novi članak 145.a koji glasi:

(1) Kada dijete mlađe od četrnaest godina počini nasilno ponašanje s obilježjima kaznenog djela ili prekršaja, Hrvatski zavod za socijalni rad dužan je bez odgode pokrenuti postupak procjene obiteljske situacije i u roku od osam dana donijeti odluku o odgovarajućoj mjeri zaštite prava i dobrobiti djeteta, sukladno članku 134. ovoga Zakona.

(2) Zavod je dužan roditelju ili skrbniku naložiti obvezno sudjelovanje u programu roditeljskog savjetovanja, edukacije o roditeljskim vještinama i/ili programu stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djetetu, odnosno intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu u trajanju do 12 mjeseci, prema procjeni Zavoda.

(3) Ako roditelj ili skrbnik neosnovano odbija suradnju ili ne izvršava obveze iz stavka 2. ovoga članka, Zavod je dužan o tome bez odgode obavijestiti sud koji može roditelju ili skrbniku izreći novčanu kaznu do 2.000 eura ili djelomično ograničiti roditeljsku skrb sukladno članku 147. ovoga Zakona.

(4) Zavod je dužan o svakoj odluci ili mjeri iz stavaka 1. do 3. odmah obavijestiti školu, nadležnu policijsku postaju i zdravstvenu ustanovu, ako se procijeni da je to potrebno radi zaštite žrtve ili prevencije daljnjeg nasilja.

(5) Ministar nadležan za socijalnu politiku donijet će pravilnik o načinu i rokovima postupanja Zavoda u slučajevima nasilja među djecom, koji će propisati standardizirane obrasce procjene rizika, protokol suradnje i razmjene podataka između institucija.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dane objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1. - ovime se u Obiteljski zakon uvodi obveza žurnog postupanja Hrvatskog zavoda za socijalni rad u slučaju nasilnog ponašanja djece mlađe od 14 godina. Umjesto uvođenja novih, nepostojećih mjera, tekst je usklađen s važećim člankom 134. Obiteljskog zakona i definira rok od osam dana za reakciju Zavoda. Zadržana je mogućnost suda da reagira u slučaju nesuradnje roditelja, dok se komunikacija između institucija standardizira kroz pravilnik.

Uz članak 2. - odnosi se na stupanje na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU

Pretpostavke za određivanje mjere

Članak 145.

(1) Hrvatski zavod za socijalni rad će roditeljima odrediti mjeru intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu ako je utvrđeno da je djetetov razvoj ozbiljno ugrožen, a roditelji su:

1. spremni i sposobni u kraćem vremenu promijeniti svoje ponašanje kako bi se spriječilo izdvajanje djeteta iz obitelji i
2. spremni poštovati jasne upute i omogućiti nesmetan nadzor nad skrbi o djetetu.

(2) Mjeru iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski zavod za socijalni rad odredit će samo ako život i zdravlje djeteta u obitelji nisu ugroženi.

Odlučivanje o mjeri, dužnosti voditelja mjere i Hrvatskog zavoda za socijalni rad te predlaganje drugih mjera

Članak 146.

(1) Na odlučivanje o mjeri intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu, sadržaj rješenja o određivanju mjere, pravne lijekove protiv rješenja, dužnosti voditelja mjere i Hrvatskog zavoda za socijalni rad te predlaganje drugih mjera na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 141. i 143. ovoga Zakona.

(2) Rješenjem o mjeri intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu roditeljima se moraju odrediti učestaliji posjeti i pojačana pomoć voditelja mjere stručne pomoći te jasne upute i posljedice koje mogu uslijediti zbog nepoštivanja uputa i neprihvatanja pomoći.

(3) Mjeru intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu provode stručne osobe zaposlene u Hrvatskom zavodu za socijalni rad ili drugi stručnjaci koje Hrvatski zavod za socijalni rad ovlasti kao voditelje mjere.

